

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування

07-03-12М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до семінарських занять та самостійного вивчення
з дисципліни

«Педагогіка і психологія вищої школи (педагогіка туризму)»

для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
за освітньою програмою «Туризм і рекреація»
спеціальності 242 Туризм і рекреація
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано науково-
методичною радою з якості
ННІАЗ
Протокол № 3 від 09.10.2024 р.

Рівне – 2024

Методичні вказівки до семінарських занять та самостійного вивчення з дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи (педагогіка туризму)» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньою програмою «Туризм і рекреація» спеціальності 242 Туризм і рекреація» денної та заочної форм навчання. [Електронне видання]. Сокаль В. А. – Рівне : НУВГП, 2024. – 32 с.

Укладач: Сокаль В. А., канд. педагогічних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін.

Відповідальний за випуск: Сокаль Валентина Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри суспільних дисциплін.

Керівник освітньої програми: Коротун Ольга Петрівна – к.екон.н., старший викладач кафедри маркетингу.

© В. А.Сокаль, 2024

© НУВГП, 2024

ЗМІСТ

1. Вступ.....	4
2. Методичні поради для роботи над дисципліною.....	5
3. Програма навчальної дисципліни.....	7
4. Теми семінарських занять.....	9
5. Плани семінарських занять.....	10
6. Завдання для самостійної роботи.....	26
7. Рекомендована література.....	31
8. Інформаційні ресурси.....	32

1. Вступ

Метою вивчення навчальної дисципліни є пізнання закономірностей психічної діяльності та індивідуально-психологічних властивостей особистості студента, формування системи психолого-педагогічних знань, які сприятимуть ефективності професійної діяльності, підвищенню психологічної культури викладачів і студентів ЗВО, вмінь виявляти психологічні особливості студентів та будувати з ними позитивні стосунки.

Навчальна програма дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи (педагогіка туризму)» складена для студентів, які навчаються за освітньою програмою підготовки магістрів

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- формування педагогічної компетенції як професійної;
- засвоєння основних термінів і понять з психології та педагогіки вищої для використання їх у педагогічній діяльності;
- опанування знань про психологічні особливості студентського періоду життя людини та усвідомлення закономірностей професійного становлення та особистісного зростання майбутніх фахівців;
- формування вмінь і навичок використання психодіагностичних методик відповідно до їх призначення, психолого-педагогічних знань про студента та викладача ЗВО для аналізу конкретних ситуацій в професійній діяльності.

Згідно з вимогами державних стандартів щодо вищої освіти, студент, вивчаючи дисципліну «Педагогіка і психологія вищої школи», повинен

знати:

- основний зміст науково-теоретичного психологічного знання;
- основні складові та напрями сучасних психологічних досліджень;

- психологічну структуру та основні підходи до вивчення особистості викладача і студента ЗВО;
- зміст основних індивідуально-психологічних характеристик, значення та співвідношення пізнавальної та емоційно-вольової сфери викладача і студента ЗВО;
- структуру, функції та зміст основних видів діяльності викладача і студента ЗВО;
- історичний контекст формування та зміст основних педагогічних категорій (освіта, навчання, виховання, розвиток, професійна підготовка);
- основний зміст державного стандарту вищої освіти та напрями реформування системи освіти в Україні відповідно до вимог сучасного суспільства;

уміти:

- володіти основними категоріями психолого-педагогічних знань та застосовувати їх при виконанні теоретичних і практичних завдань;
- ставити мету, планувати та розв'язувати педагогічні завдання;
- інтерпретувати дані психолого-педагогічних досліджень та визначати напрями корекційної роботи з урахуванням індивідуально-психологічних властивостей особистості студента.

2. Методичні поради для роботи над дисципліною

Зміст дисципліни реалізується опануванням трьох блоків: теоретичного, практичного та блоку самостійної роботи.

Напрямами самостійної роботи з вивчення курсу є: вивчення окремих тем та питань, підготовка фіксованих виступів, підготовка до семінарських занять, виконання індивідуальних завдань.

Для розуміння студентами змісту курсу, системи семінарських занять та самостійного вивчення, форми підсумкового контролю вказівки містять програму навчальної дисципліни, теми і плани семінарських занять,

теми самостійної роботи та вимоги до звіту про її виконання, індивідуальні завдання, критерії оцінювання, питання до підсумкового контролю, рекомендовану (базову, допоміжну) літературу, інформаційні ресурси. Для успішної підготовки до семінарського заняття розділ «Плани семінарських занять» містить тему, вид семінарського заняття, методи, які будуть застосовуватись в процесі проведення семінару, мотивацію навчання, мету, актуалізацію опорних знань, план, основні поняття, зміст узагальнення вивченого, завдання для підготовки до семінарського заняття, контрольні запитання до теми та літературу з вказівкою сторінок вивчення відповідної теми.

З метою актуалізації опорних знань, узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів студентам пропонується опрацювання конспекту лекції, рекомендованої літератури та контрольні запитання для самоперевірки.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Психологія вищої школи. Психологія туризму

Тема 1. Психологія вищої школи, як наука.

Предмет і основні категорії психології вищої школи як нової галузі психологічної науки. Психологія туризму. Завдання психології вищої школи на сучасному етапі реформування вищої освіти в Україні*. Зв'язок психології вищої школи з іншими науками. Методологія і принципи психологічного дослідження. Дослідницькі вміння. Етика дослідника.*

Тема 2. Психологічна характеристика студентського віку.

Розвиток психічних процесів у студентському віці. Індивідуальні психологічні особливості студентів. Психологічна структура особистості студента. Протиріччя розвитку сучасної студентської молоді*. Психологічний аналіз

навчальної діяльності студента. Здібності в навчальній діяльності*. Методи психологічного дослідження студентської молоді.

Тема 3. Академічна група студентів як об'єкт освітньо-професійної соціалізації. Визначення та виміри групової динаміки академічної групи студентів. Поняття студентської групи як малої соціальної групи. Стадії розвитку студентської групи. Види взаємостосунків між членами групи. Соціометрія як спосіб вияву соціального статусу студентів у групі*. Співвідношення понять соціальний статус, груповий ранг і соціальна роль. Лідерство і керівництво у студентській групі*.

Тема 4. Психологічні основи педагогічного спілкування. Функції, типи і види спілкування. Основні форми, стратегії і тактики педагогічного спілкування*. Закономірності успішного спілкування*. Мистецтво самопрезентації у сфері освіти. Мистецтво публічного виступу. Психологічні правила підготовки публічних презентацій в галузі освіти.

Змістовий модуль 2. Педагогіка вищої школи

Тема 5. Педагогіка вищої школи в системі педагогічних наук. Педагогіка туризму.

Предмет педагогіки вищої школи. Основні функції та завдання педагогіки вищої школи. Характеристика основних категорій педагогіки вищої школи. Вища школа, як педагогічна система*. Система освіти України. Реформування системи вищої освіти*. Сучасні тенденції розвитку вищої туристичної освіти*.

Тема 6. Викладач вищого навчального закладу як організатор навчально-виховного процесу. Педагогічна культура викладача вищого навчального закладу. Специфіка діяльності педагога у вищому навчальному закладі. Функції, права та обов'язки викладача педагогічного університету. Основні напрями діяльності викладача вищого навчального закладу. Педагогічний професіоналізм викладача вищого

навчального закладу*. Роль і значення культури освітян у становленні демократичної держави*. Шляхи формування загальної і педагогічної культури викладача вищого навчального закладу*. Педагогічна етика.

Тема 7. Організація виховної роботи у вищому навчальному закладі.

Мета і завдання виховання у вищому навчальному закладі. Основні напрями виховання студентів у процесі навчання та позанавчальній діяльності*. Виховна робота в академічній групі. Роль та функції куратора академічної студентської групи*. Форми позааудиторної роботи з студентами.

Тема 8. Дидактика вищої школи. Сучасні технології в освіті.

Поняття про дидактику вищої школи. Основні категорії дидактики. Закономірності та принципи процесу навчання у вищому навчальному закладі. Моделі освіти. Методи та форми організації навчального процесу у вищій школі. Сучасні системи навчання у ЗВО. Сутність та класифікація педагогічних технологій.

4. Теми семінарських занять

№	Назва теми	К-сть годин	
		Д.ф.	З.ф.
1.	Педагогіка і психологія туризму	2	
2.	Організація та проведення психолого-педагогічних досліджень особистості	2	2
3.	Психологічні основи педагогічного спілкування	2	

4.	Психолого-педагогічні особливості організації освітнього процесу.	2	2
5.	Система виховної роботи у ЗВО.	2	2
6.	Методи навчання у вищій школі.	2	
7.	Організація самостійної роботи студентів спеціальності «Туризм і рекреація»	2	2
	Всього	14	8

5. Плани семінарських занять

Семінарське заняття № 1

Педагогіка і психологія туризму

Вид заняття: семінар - розгорнута бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Мета: *знати* особливості психічних процесів в навчально-пізнавальній діяльності та емоційно-вольовій сфері студента

вміти використовувати знання для підвищення успішності, організації самостійної роботи та розвитку емоційно-вольової сфери особистості

План

1. Сучасні тенденції розвитку педагогіки туризму.
2. Основні категорії педагогіки туризму
3. Завдання психології і педагогіки вищої школи на сучасному етапі реформування вищої освіти в Україні.
4. Етика дослідника в галузі туризму.

Основні поняття: педагогіка туризму, психічні процеси, інтелектуально-пізнавальні, розвиток, самостійна пізнавальна

діяльність, форми переживання почуттів, техніки керування емоціями, вольові якості особистості, виховання волі, навчання, виховання, розвиток, освіта, система освіти, ланки освіти,

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психолого-педагогічними тестами, тестовий контроль знань.

Література

1. Марцева Л.А. Педагогіка і психологія вищої школи: навч. посіб. / Л.А. Марцева. Електронні дані. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. 150 с.
2. Мухіна Г.В. Педагогіка та психологія вищої школи : навчально-методичний посібник. К. : дакор, 2020. 178 с.
3. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 472 с
4. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс]: підручник / В. П. Головенкін. КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
5. Педагогіка туризму. Федорченко В.К., Фоменко Н.А., Скрипник М.І., Цехмістрова Г.С.. К.: Видавничий дім «Слово», 2004. 296 с.
6. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи : навчальний посібник для студ. ВНЗ. Вид.3-є, випр. І доп. К. : Каравелла, 2018. 320 с.
7. Торяник В.М., Сардак С.Е. Джинджоян В.В. Туризмологія : підручник. Загальною редакцією доктора юридичних наук, професора В.О. Негодченка Дніпро: ДГУ, 2022. 306 с.
8. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи : навчальний посібник для студ. ВНЗ. Вид.3-є, випр. І доп. К. : Каравелла, 2018. 320 с.

Завдання для підготовки до семінарського заняття

- I. 3 метою узагальнення вивченого, успішного

виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Завдання для самостійної роботи

1. Визначити предмет і завдання педагогіку туризму.
2. Охарактеризувати основні категорії педагогіки туризму
3. Визначити основні тенденції розвитку туристичної освіти в Україні.
4. Обґрунтувати завдання психології і педагогіки вищої школи на сучасному етапі реформування вищої освіти в Україні.
5. Проаналізувати особливості розвитку педагогіки туризму у зарубіжних країнах.
6. Визначити особливості етики дослідника у галузі туризму і рекреації

Завдання для самостійної роботи.

1. Законспектувати основні положення закону України «Про вищу освіту»
2. Дати визначення основним категорія педагогіки туризму.
3. Побудувати схему «Система освіти України».

Тематика рекомендованих рефератів: «Педагогіка туризму», «Історія розвитку та становлення психології як науки», «Психологія вищої школи як наука. Характеристика основних категорій психології вищої школи», «Зарубіжні тенденції розвитку туристичної галузі»

II. Відповідно до плану семінарського заняття, опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи

Семінарське заняття № 2

Тема: Організація та проведення психолого-педагогічних досліджень особистості

Вид заняття: семінар - розгорнута бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Мета: *знати* особливості психічних процесів в навчально-пізнавальній діяльності та емоційно-вольовій сфері студента
вміти використовувати знання для підвищення успішності, організації самостійної роботи та розвитку емоційно-вольової сфери особистості

План

1. Особливості психічних процесів в навчально-пізнавальній діяльності студента.
2. Організація самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів. Розвиток творчого потенціалу майбутніх фахівців.
3. Психологічні передумови і показники успішності студентів у навчально-пізнавальній діяльності. Причини неуспішності студентів і шляхи їх усунення.
4. Емоційно-вольова сфера студента: форми переживання почуттів, техніки керування емоціями, виховання волі, вольові якості особистості студента.
5. Протиріччя розвитку сучасної студентської молоді*.
6. Здібності студентів.

Основні поняття: інтелектуально-пізнавальні функції студентів, самостійна пізнавальна діяльність, форми переживання почуттів, техніки керування емоціями, вольові якості особистості, виховання волі.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами, тестовий контроль знань

Література:

1. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / З.Н. Курлянд, Р.І. Хмелюк, А.В. Семенова та ін.; За ред. З.Н. Курлянд. - 3-тє вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2007. С.75-81.
2. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Підручник. 2-е вид. К.: Каравела, 2008. С.155-181.
3. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. К.: «Академвидав», 2006. С.32-41 (Альма-матер).

4. Максименко С.Д. Загальна психологія: Навчальний посібник. Видання друге, перероблене та доповнене. К.: «Центр навчальної літератури», 2004. С. 211-230.
5. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навч. Посіб. 3-тє вид., К.: Вища шк., 2004. С. 357-397.
6. Педагогіка туризму. Федорченко В.К., Фоменко Н.А., Скрипник М.І., Цехмістрова Г.С.. К.: Видавничий дім «Слово», 2004. 296 с.
7. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи : навчальний посібник для студ. ВНЗ. Вид. 3-є, випр. I доп. К. : Каравелла, 2018. 320 с.
8. Торяник В.М., Сардак С.Е. Джинджоян В.В. Туризмологія : підручник. За загальною редакцією доктора юридичних наук, професора В.О. Негодченка Дніпро: ДГУ, 2022. 306 с.
9. Степанов О.М., Фіцула М.М. Основи психології і педагогіки: Посібник. К.: Академвидав, 2003. С. 172-184.
Тематика презентацій: «Студентство як соціальна група», «Організація психолого-педагогічного дослідження в галузі туризму», «Особистісний а професійний розвиток».

Завдання для підготовки до семінарського заняття

I. З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні питання до теми

1. Психологічна характеристика студентства як періоду пізньої юності або ранньої дорослості.
2. Суперечливості та кризи студентського віку.
3. Роль вищого навчального закладу в процесі соціалізації особистості студента як фахівця.
4. Адаптація студента до навчання у вищій школі, її види та умови ефективності.
5. Типологічні особливості сучасних студентів.
6. Індивідуальні особливості психічних процесів та їх прояви в

пізнавальній та емоційно-вольовій сфері студента.

7. Визначити протиріччя розвитку сучасної студентської молоді*.

8. Визначити специфіку переходу задатків у здібності у студентському віці.

Завдання для самостійної роботи студентів.

1. Виконати тести на емоційний інтелект .
2. Виконати методику на визначення темпераменту.
3. Визначити творчий потенціал своєї особистості.

II. Відповідно до плану семінарського заняття, опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи.

Семінарське заняття № 3

Тема: Психологічні основи педагогічного спілкування.

Вид заняття: семінар - практикум

Методи: бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

Мета: *знати* вербальні, невербальні, комп'ютерні засоби професійно-педагогічної комунікації, правила педагогічного спілкування; *вміти* астосовувати отримані знання в професійній діяльності

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

План

1. Вербальні засоби професійно-педагогічної комунікації.
2. Невербальні засоби професійно-педагогічної комунікації.
3. Комп'ютерні засоби професійно-педагогічної комунікації.
4. Культура мови і культура мовлення педагога.
5. Основні форми, стратегії і тактики педагогічного спілкування*.
6. Закономірності успішного спілкування*.
7. Типологія відносин, стосунки та ставлення у професійному педагогічному колективі*.

Основні поняття: вербальні, невербальні, комп'ютерні засоби професійно-педагогічної комунікації, правила педагогічного спілкування

Узагальнення вивченого: діагностика знань, виконання вправ, робота з психологічними тестами, тестовий контроль знань

Література:

1. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: Навч. посібник. К.: ВЦ «Академія», 2006. С. 113-209 (Альма-матер).
2. Савчин М.В. Педагогічна психологія: Навч. посіб. К.: Академвидав, 2007. С. 344-3348 (Альма-матер).
3. Степанов О.М., Фіцула М.М. Основи психології і педагогіки: Посібник. К.: Академвидав, 2003. С. 70-79.
4. Педагогіка туризму. Федорченко В.К., Фоменко Н.А., Скрипник М.І., Цехмістрова Г.С.. К.: Видавничий дім «Слово», 2004. 296 с.
5. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи : навчальний посібник для студ. ВНЗ. Вид.3-є, випр. I доп. К. : Каравелла, 2018. 320 с.
6. Торяник В.М., Сардак С.Е. Джинджоян В.В. Туризмологія : підручник. За загальною редакцією доктора юридичних наук, професора В.О. Негодченка Дніпро: ДГУ, 2022. 306 с.
7. Філоненко М.М. Психологія спілкування. підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. С. 151-18.
8. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. К.: «Академвидав», 2006. С.53-57 (Альма-матер).

Завдання для підготовки до семінарського заняття

I. З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Сутність педагогічного спілкування.
2. Особливості, функції педагогічного спілкування.
3. Структура педагогічного спілкування.

4. Стиль та моделі педагогічного спілкування викладача і студента.
5. Бар'єри та ускладнення у процесі комунікації.
6. Педагогічні конфлікти, їх види і причини виникнення.
7. Розв'язання та усунення педагогічних конфліктів.
8. Засоби професійно-педагогічної комунікації: вербальні, невербальні, комп'ютерні.
9. Формування комунікативної культури викладача і студента.
10. Правила педагогічного спілкування.
11. Основні форми, стратегії і тактики педагогічного спілкування*.
12. Закономірності успішного спілкування*.
13. Методи подолання корпоративних педагогічних конфліктів*.

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Завдання для самостійної роботи студентів.

1. Підготуватися до проведення диспуту «Цінності мого життя».
2. Розробити правила педагогічного спілкування фахівця галузі туризму і рекреації.
3. Підготувати самопрезентацію.

Тематика презентацій

«Педагогічне спілкування», «Мистецтво презентації та самопрезентації», «Педагогічний конфлікт», «Професійна етика фахівця галузі туризму і рекреації».

Семінарське заняття № 4

Тема: Психолого-педагогічні особливості організації освітнього процесу.

Вид заняття: семінар-бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

Мета: *знати* особливості основних категорій педагогіки вищої

школи, зміст освіти у вищій школі, характеристику основним джерелам змісту освіти, структуру процесу навчання у вищій школі.

вміти застосовувати отримані знання в професійній діяльності

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

План

1. Сутність процесу навчання у вищій школі.
2. Управління та самоуправління навчанням.
3. Закономірності та принципи процесу навчання.
4. Зміст освіти у вищій школі.
5. Джерела змісту освіти.

1. Вища школа, як педагогічна система*.

Основні поняття: дидактика, навчання, методи навчання, засоби навчання, типи навчання, форми організації навчання, зміст освіти, навчальний план, навчальна програма, навчальні підручники та посібники.

Узагальнення вивченого: діагностика знань, виконання вправ, робота з психолого-педагогічними тестами.

Література:

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. К., 2003.
2. Лозниця В.С. Психологія і педагогіка: основні положення. Навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни. К.: «ЕксОб», 1999. С. 252-260.
3. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 472 с
4. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс]: підручник / В. П. Головенкін. КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
5. Педагогіка туризму. Федорченко В.К., Фоменко Н.А., Скрипник М.І., Цехмістрова Г.С.. К.: Видавничий дім «Слово», 2004. 296 с.
6. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи : навчальний посібник для студ. ВНЗ. Вид.3-є, випр. І доп. К. : Каравелла, 2018. 320 с.

7. Торяник В.М., Сардак С.Е. Джинджоян В.В. Туризмологія : підручник. Загальною редакцією доктора юридичних наук, професора В.О. Негодченка Дніпро: ДГУ, 2022. 306 с.
8. Степанов О.М., Фіцула М.М. Основи психології і педагогіки: Посібник. К.: Академвидав, 2003. С. 70-79.
9. Фіцула М.М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. К.: Видавничий центр «Академія», 2011. 528 с.
10. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. К.: «Академвидав», 2006. 352 с. (Альма-матер).

Завдання для підготовки до семінарського заняття

I. З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Завдання для самостійної роботи.

1. Визначити поняття «Дидактика вищої школи».
2. Визначити етапи становлення дидактики вищої школи.
3. Дати характеристику основним категоріям дидактики вищої школи.
4. Визначити джерела змісту освіти у вищій школі.
5. Дати характеристику навчальному плану.
6. Дати характеристику навчальній програмі.
7. Визначити вимоги до навчальних підручників та посібників у вищій школі.

Завдання для індивідуальної роботи.

1. Розробити робочу навчальну програму професійно-орієнтованої навчальної дисципліни.
2. Розробити навчальний план для освітнього рівня «магістр».
3. Побудувати схему процесу навчання у вищій школі.

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати основні положення щодо організації освітнього процесу у ЗВО

Семінарське заняття № 5

Тема: Система виховної роботи у ЗВО.

Вид заняття: семінар-бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

Мета: *знати* мету і завдання національного виховання, основні напрями виховання студентської молоді, основи роботи куратора студентської групи
вміти застосовувати отримані знання в професійній діяльності

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань : контрольні запитання до теми

План

1. Мета і завдання національного виховання.
2. Розумове, моральне, естетичне, статеве виховання і підготовка до сімейного життя.
3. Правове, антинаркогенне, екологічне, трудове, фізичне економічне виховання.
4. Позааудиторна робота студентів.
5. Робота куратора студентської групи.
6. Типологія студентства.*
7. Розвиток креативності у студентському віці.
8. Виховання засобами туризму.

Основні поняття: національне виховання, основні напрями виховання студентської молоді, робота куратора студентської групи

Узагальнення вивченого: діагностика знань, виконання вправ, робота з психологічними тестами

Література:

1. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник / З.Н. Курлянд, Р.І. Хмельюк, А.В. Семенова та ін.; За ред.. З.Н. Курлянд. 3-тє вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2007. С.346-400.
2. Степанов О.М., Фіцула М.М. Основи психології і педагогіки: Посібник. К.: Академвидав, 2003. С. 406-447.
3. Педагогіка туризму. Федорченко В.К., Фоменко Н.А., Скрипник М.І., Цехмістрова Г.С.. К.: Видавничий дім «Слово»,

2004. 296 с.

4. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи : навчальний посібник для студ. ВНЗ. Вид. 3-є, випр. І доп. К. : Каравелла, 2018. 320 с.

5. Торяник В.М., Сардак С.Е. Джинджоян В.В. Туризмологія : підручник. За загальною редакцією доктора юридичних наук, професора В.О. Негодченка Дніпро: ДГУ, 2022. 306 с.

6. Фіцула М.М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. К.: Видавничий центр «Академія», 2001. 528 с.

7. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. К.: «Академвидав», 2006. С. 232-283, 303-306 (Альма-матер).

Завдання для підготовки до семінарського заняття

I. З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Контрольні запитання до теми

1. Сутність процесу виховання.
2. Цілі, завдання і зміст сучасного виховання.
3. Рушійні сили, закономірності та принципи процесу виховання.
4. Методи, прийоми і форми виховання.
5. Класифікація методів виховання.
6. Мета і завдання національного виховання.
7. Особистісний розвиток в умовах виховання.
8. Сутність самовиховання.
9. Основні напрями виховання студентської молоді.
10. Типологія студентства.*
11. Основні напрями виховання студентів у процесі навчання та позанавчальній діяльності*.
12. Роль та функції куратора академічної студентської групи*.
13. Розвиток креативності у студентському віці.
Завдання для самостійної роботи

Підготувати презентацію «Сім чудес мого краю».

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Семінарське заняття № 6

Тема: Методи навчання у вищій школі .

Вид заняття: семінар-бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

Мета: *знати* особливості основних груп методів навчання, форми організації навчання, засоби навчання

вміти застосовувати отримані знання в професійній діяльності

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

План

1. Особливості основних груп методів навчання у вищій школі.
2. Форми організації навчання у вищому навчальному закладі.
3. Засоби навчання у вищій школі.
4. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів.
5. Навчання засобами туризму.

Основні поняття: дидактика, методи, форми організації, засоби навчання, лекція, семінар, практичне заняття, лабораторне заняття, самостійна робота студентів, виробнича практика, контроль.

Узагальнення вивченого: діагностика знань, виконання вправ, робота з психологічними тестами.

Література:

1. Лозниця В.С. Психологія і педагогіка: основні положення. Навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни. – К.: «ЕксОб», 1999. С. 252-260.

2. Марцева Л.А. Педагогіка і психологія вищої школи: навч. посіб. / Л.А. Марцева. Електронні дані. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. 150 с.
3. Мухіна Г.В. Педагогіка та психологія вищої школи : навчально-методичний посібник. К.: дакор, 2020. 178 с.
4. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 472 с
5. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс]: підручник / В. П. Головенкін. КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
6. Педагогіка туризму. Федорченко В.К., Фоменко Н.А., Скрипник М.І., Цехмістрова Г.С.. К.: Видавничий дім «Слово», 2004. 296 с.
7. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи : навчальний посібник для студ. ВНЗ. Вид.3-є, випр. I доп. К. : Каравелла, 2018. 320 с.
8. Торяник В.М., Сардак С.Е. Джинджоян В.В. Туризмологія : підручник. За загальною редакцією доктора юридичних наук, професора В.О. Негодченка Дніпро: ДГУ, 2022. 306 с.
9. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник/ З.Н. Курлянд, Р.І. Хмелюк, А.В. Семенова та ін.; За ред.. З.Н. Курлянд. 3-тє вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2007. С.89-177.
10. Степанов О.М., Фіцула М.М. Основи психології і педагогіки: Посібник. К.: Академвидав, 2003. С. 70-79.
11. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. К. «Академвидав», 2006. С. 105-167, 213-226 (Альма-матер).

Завдання для підготовки до семінарського заняття

I. З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю навчально-пізнавальної діяльності.
4. Організаційні форми роботи у вищому навчальному закладі.
5. Комплексні форми організації навчання.
6. Педагогічний контроль та основні форми його здійснення.
7. Самостійна робота студентів.
8. Виробнича практика студентів.
9. Засоби навчання у вищій школі.

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Семінарське заняття № 7

Тема: Організація самостійної роботи студентів спеціальності «Туризм і рекреація»

Вид заняття: круглий стіл

Методи: диспут, дискусія, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

Мета: *знати* особливості основних форм організації самостійної роботи студентів у ЗВО; *вміти* застосовувати отримані знання в професійній діяльності

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення.

Рекомендовані теми для обговорення на круглому столі

1. Організація самостійної роботи студентів у ЗВО.
2. Форми проведення самостійної роботи зі спеціальності «Туризм і рекреація».
3. Організація наукового дослідження студентів у ЗВО.
4. Організація виконання курсових досліджень.
5. Особливості написання магістерських робіт зі спеціальності Туризм і рекреація.
6. Дистанційні форми самостійної роботи.

7. Написання наукових статей і тез.
8. Формальна та інформальна освіта.
9. Перспективи розвитку вищої освіти в Україні.
10. Світові тенденції щодо організації самостійної роботи студентів.

Література

1. Лозниця В.С. Психологія і педагогіка: основні положення. Навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни. К.: «ЕксОб», 1999. С. 252-260.
2. Марцева Л.А. Педагогіка і психологія вищої школи: навч. посіб. / Л.А. Марцева. Електронні дані. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. 150 с.
3. Мухіна Г.В. Педагогіка та психологія вищої школи : навчально-методичний посібник. К. : дакор, 2020. 178 с.
4. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 472 с
5. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс]: підручник / В. П. Головенкін. КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
6. Педагогіка туризму. Федорченко В.К., Фоменко Н.А., Скрипник М.І., Цехмістрова Г.С.. К.: Видавничий дім «Слово», 2004. 296 с.
7. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи : навчальний посібник для студ. ВНЗ. Вид.3-є, випр. І доп. К. : Каравелла, 2018. 320 с.
8. Торяник В.М., Сардак С.Е. Джинджоян В.В. Туризмологія : підручник. Загальною редакцією доктора юридичних наук, професора В.О. Негодченка Дніпро: ДГУ, 2022. 306 с.
9. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. К. «Академвидав», 2006. С. 105-16, 213-226 (Альма-матер).

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми
1.	Зв'язок психології вищої школи з іншими науками
2.	Роль вищого навчального закладу в процесі соціалізації особистості студента як фахівця
3.	Роль самовиховання в професійному зростанні студента
4.	Психологія стилів педагогічної діяльності
5.	Психологічні особливості студентського самоврядування
6.	Методи педагогічних досліджень
7.	Сучасні технології навчання у ЗВО
8.	Методи, прийоми і форми виховання у вищій школі
9.	Формування комунікативної культури викладача і студента
10	Психологічні характеристики студентського віку
11	Формування стресостійкості в викладачів та студентів
12	Особливості організації освітнього процесу у військовий стан
13	Організація роботи з психологічної допомоги студентам
14	Лідерство і керівництво в освітньому процесі.
	Разом

Оформлення звіту про самостійну роботу

Підсумком самостійної роботи вивчення дисципліни „Педагогіка і психологія вищої школи” є складання письмового звіту за темами, вказаними в таблиці.

Захист звіту про самостійну роботу відбувається у терміни, обумовлені студентом і викладачем.

Види самостійної роботи

1. Захист звіту про самостійну роботу
2. Психологічний портрет майбутнього фахівця галузі туризму і рекреації.
3. Презентація наукового фільму з педагогіки і психології вищої школи.
4. Презентація першоджерел.
5. Презентація наукової статті.
6. Написання наукової статті для публікації.
7. Підготовка виступу на студентську конференцію.
8. Участь в олімпіаді з педагогіки і психології вищої школи.

7. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в письмовій формі. Контрольні завдання за змістовим модулем включають тестові питання (одна правильна відповідь з чотирьох запропонованих).

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;
- з семінарських занять – на основі перевірки конспектів та виконаних завдань.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на семінарських заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

1. Завдання до семінарського заняття (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0 % – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, психолого-педагогічні дослідження та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування, самостійна робота										M1	M2	
Модуль1					Модуль2							
T1	T2	T3	T4		T6	T7	T8	T9				
7	7	8	8		7	7	8	8			20	20
30					30						40	
60												

12. Шкала оцінювання

Сума балів за всі форми навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	відмінно
82 – 89	добре
74 – 81	
64 – 73	
60 – 63	задовільно
35 – 59	
	незадовільно з можливістю

	повторного складання
0 – 34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи» включає:

1. Методичні вказівки до семінарських занять та самостійного вивчення дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи» для здобувачів вищої освіти II (магістерського) освітнього рівня спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, денної форми та заочної форми навчання /В.А. Сокаль. Рівне: НУВГП, 2024. 35 с.
2. Конспект лекцій на паперових носіях.
3. Конспект лекцій на електронних носіях.
4. Нормативні документи Міністерства освіти і науки, України.
5. Мультимедійні презентації до тем дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи».
6. Роздавальний матеріал до семінарських занять.
7. Робочий зошит з дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи»

12. Рекомендована література

Основна література

1. Марцева Л.А. Педагогіка і психологія вищої школи: навч. посіб. / Л.А. Марцева. Електронні дані. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. 150 с.
2. Мухіна Г.В. Педагогіка та психологія вищої школи : навчально-методичний посібник. К. : дакор, 2020. 178 с.
3. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 472 с
4. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс]: підручник / В. П. Головенкін. КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге

вид., переробл. і доповн. Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.

5. Педагогіка туризму. Федорченко В.К., Фоменко Н.А., Скрипник М.І., Цехмістрова Г.С.. К.: Видавничий дім «Слово», 2004. 296 с.

6. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи : навчальний посібник для студ. ВНЗ. Вид. 3-є, випр. і доп. К. : Каравелла, 2018. 320 с.

7. Торяник В.М., Сардак С.Е. Джинджоян В.В. Туризмологія : підручник. За загальною редакцією доктора юридичних наук, професора В.О. Негодченка Дніпро: ДГУ, 2022. 306 с.

Допоміжна література

1. Архипова, С. П. Основи андрагогіки : навчальний посібник / С. П. Архипова. Черкаси ; Ужгород, 2002. 184 с.

2. Жигірь В.І., Чернега О.А.: Професійна педагогіка. Навч. пос. К.: Кондор, 2016. 336 с. ISBN 978-966-351-359-1. Код 233704

3. Кочубей А.В., Сокаль В.А., Якубовська С.С. Соціально-психологічний супровід здобувачів вищої освіти в умовах війни засобами арт-терапії. Rehabilitation & Recreation: науковий журнал. Рівне: Видавничий дім «Гельветика», 2024. Том 18, No 1. С.104-117. Видання індексується в Scopus, ERIN PLUS, Index Copernicus, Google Scholar <https://health.nuwm.edu.ua/index.php/rehabilitation/article/view/45>

4. Куцебо Р.В. Загальна і професійна педагогіка. Харків, 2018

https://stud.com.ua/125496/pedagogika/zagalna_ta_profesiyna_pedagogika

5. Огієнко, О. І. Андрагогічна модель навчання: американський контекст : монографія / О. І. Огієнко, І. М. Литовченко. Київ : ЦУЛ, 2014. 234

6. Моделювання діяльності фахівця: навч.-метод. посібник / О. С. Пономарьов, Н. В. Середа, М. К. Чеботарьов. Харків : НТУ «ХПІ», 2015. 58 с .

7. Рибалка В. В. Психологія і педагогіка праці особистості : посібник / В. В. Рибалка. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 136.
8. Сокаль В.А. Особливості професійної педагогічної освіти європейських країн /В.А.Сокаль// Всеукраїнський науково-практичний журнал "Директор школи, лицею, гімназії"// Спеціальний тематичний випуск "Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського простору". N 4.- Кн.1. том I (83). К.: Гнозис, 2019. С.61-68
9. Сокаль В.А., Гурінчук Л.Є. Управлінський аспект розвитку креативного навчального закладу. /В.А.Сокаль, Л.Є.Гурінчук// Педагогічні науки: теорія та історія, інноваційні технології: наук.журнал / Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С.Макаренка, 2020. № 1 (95). С.103-115.
10. Олексін Ю.П., Сокаль В.А., Якубовська С.С. Вплив педагогічного спілкування на виховання студентської молоді.// ISSN 2709-6750 © Наукова платформа Open Science Laboratory 2021. Сучасні тенденції та концептуальні шляхи розвитку освіти і педагогіки [зб. наук. пр.]: матеріали VII міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 26 листопада 2021 р.). Київ, 2021. 199 с. С. 181-18
11. Олексін Ю.П., Кочубей А.В., Сокаль В.А., Шевчук Т.Є., Якубовська С.С.. Синергетичні засади творчості учасників освітнього процесу. // The XVIII International Scientific and Practical Conference «Advancing in research, practice and education», May 10 – 13, 2022, Florence, Italy. 677 p. С. 4550461. ISBN – 979-8-88526-737-3 DOI – 10.46299/ISG.2022.1.18
12. Олексін Ю. П., Кочубей А. В., Сокаль В. А., Якубовська С. С. Педагогічна фасилітація як ефективний шлях реалізації гуманістичних засад педагогіки партнерства. Proceedings of the 11th International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. Manchester, United Kingdom. 2022. Pp – С. 781-788
13. Олексін Ю.П., Сокаль В.А., Шевчук Т.Є., Якубовська С.С. Особливості організаційної культури в закладі освіти. //

UDC 001.1 The 1 st International scientific and practical conference “World science: problems, prospects and innovations” (October 1-3, 2020) Perfect Publishing, Toronto, Canada. 2020. 710 p., - С. 476-485.

14. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Підручник 2-е вид. К.: Каравела, 2008. 352 с.

15. Психологія спілкування : навчальний посібник / Л. Г. Кайдалова, Л. В. Пляка, Н. В. Альохіна, В. С. Шаповалова. 2-ге вид., перероб. і допов. Х.: НФаУ, 2018. 140 с.

16. Психологія управління в організації : навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Й. Лесько. [2-ге вид., перероб. і доп.]. Вінниця, 2016. 150 с.

17. Рудакевич М.І. Ділова етика як фактор утвердження моральності в економічних відносинах/
<http://www.politik.org.ua>

18. Тимчук, Л. Становлення та розвиток андрагогіки в Україні (кінець ХІХ–ХХ століття) : монографія / Людмила Тимчук; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. Чернівці : ЧНУ, 2015. 464 с.

19. Філоненко М.М. Психологія спілкування. Підручник. /М.М.Філоненко. К.: Центр навчальної літератури, 2018. 240

20. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. К.: «Академвидав», 2014. 456 с. (Альма-матер)

21. Ходаківський Є. І. Психологія управління. 5-те вид. перероб. та доп. Х-69 [текст] Підручник. / Є. І. Ходаківський, Ю. В. Богоявленська, Т. П. Грабар. К.: Центр учбової літератури, 2016. 492 с

22. Щєбликіна І.О. Основи менеджменту (навчальний посібник), Мелітополь, 2015, 479с.

23. Якубовська С.С. Психологія управління: Навч. посібник. Рівне: НУВГП, 2010. 360 с.

Інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека НУВГП. м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75. URL: [http:// Бібліотека НУВГП \(nuwm.edu.ua\)](http://Бібліотека_НУВГП_(nuwm.edu.ua))
<https://lec.nuwm.edu.ua/>

2. Обласна наукова бібліотека. м. Рівне, майдан Короленка, 6. URL: <http://libr.rv.ua>
3. Проект Концепції розвитку освіти України на період 2015-2025 років. URL : http://tnpu.edu.ua/EKTS/proekt_koncepc.pdf
4. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 року №1556 – VII // Відомості Верховної Ради України, від 19.09.2014р./№37-38/ стр.2716, ст.2004. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
5. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
6. Офіційний сайт Національної парламентської бібліотеки України. URL: <http://profy.nplu.org/lsite/fi>
7. Освіта.UA: Освіта в Україні та за кордоном / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://osvita.ua/>
8. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>